

Klub 500: Výzva vláde na urýchlené prijatie efektívnych a zrozumiteľných opatrení pre tretiu vlnu pandémie

Dňa 28.9.2021

Predvídateľné a jasne nastavené pravidlá. Zrozumiteľné podmienky pre firmy v čase tretej vlny pandémie, v ktorých sa budú firmy vedieť orientovať. Sprehľadnenie a opätovné zavedenie štátnej pomoci v rozsahu, ako to bolo do júna tohto roka či prijatie univerzálneho odškodňovacieho zákona. To sú priority, na ktorých urýchlené prijatie vyzýva Vládu SR Klub 500. Ak sa budú totiž spomínané opatrenia dostávať do praxe bez toho, aby mali obyvatelia a firmy dostatočný čas na prípravu, Slovensko bude podľa Klubu 500 čeliť rovnakému chaosu a problémom ako minulý rok. A hoci zamestnávateľia volajú po spoločnej diskusii, ekonomický krízový štáb už niekoľko mesiacov nezasadal.

Slovensko sa dostáva do ďalšej vlny pandémie, avšak krajina podľa Klubu 500 nie je dostatočne pripravená na to, aby ju zvládla bez ďalších väčších problémov a škôd. V posledných týždňoch stúpajú počty ľudí pozitívne testovaných na koronavírus a rovnako aj počty hospitalizovaných. Je otázkou času, kedy vysoká chorobnosť a rýchlosť šírenia vírusu bude komplikovať situáciu vo všetkých oblastiach života. *„Slovensko potrebuje jednoznačné pravidlá, na základe ktorých sa dokážu riadiť zamestnávateľia, zamestnanci, školy, jednotlivé oblasti priemyslu, služby či zdravotníctvo. Nevyhnutná je diskusia so všetkými zainteresovanými stranami s časovým predstihom. Je nemysliteľné, aby sa rozhodnutia o tom, ako bude život v krajine fungovať, prijímali tesne predtým, ako majú začať platiť. Príkladom je nový Covid automat, ktorý nadobudol účinnosť týždeň potom, ako bol prijatý. Sedem dní je príliš krátka doba na to, aby na ňu dokázali všetci obratom zareagovať a zodpovedne sa na to vedeli pripraviť,“* vysvetľuje výkonný riaditeľ Klubu 500 Tibor Gregor.

Zamestnávateľia a firmy nemajú podľa Klubu 500 jasne stanovené podmienky, za ktorých budú môcť fungovať v jednotlivých fázach podľa Covid automatu. Mnohé podniky majú svoje pobočky či dcérske spoločnosti v rôznych regiónoch Slovenska a doteraz nie je vyriešené, ako sa bude postupovať, ak budú mať materská firma a jej pobočky sídla v odlišných mestách po celom Slovensku s inými protipandemickými pravidlami. S tým úzko súvisí aj otázka finančných kompenzácií pri výpadkoch (poklese) tržieb, ktorá je v súčasnosti zrušená a mechanizmus štátnej pomoci podlieha podmienkam, ktoré boli schválené pre minuloročné mesiace apríl až september (kompenzácie zostávajú len pre nariadené zatvorenia prevádzok, prípadne ak sú zamestnanci doma na „prekážkach v práci“). Viaceré podniky však stále hlásili výpadky tržieb už počas tohto leta, hoci epidemická situácia nebola dramatická a Slovensko bolo v zelenej fáze. *„Pôvodná schéma štátnej pomoci na kompenzáciu výpadkov tržieb a na udržanie pracovných miest prestala platiť v júni. A hoci bola epidemická situácia v lete viac-menej priaznivá, neznamená to, že firmy nemali straty – či už v dôsledku enormne stúpajúcich cien vstupných surovín, chýbajúcich komponentov či neúmerných nákladov na dopravu a energie. Mnohé podniky sa tak dostali do polročného vákuu, kedy nemajú nárok na pomoc od štátu a zároveň, kým nezačne od januára platiť trvalý Kurzarbeit, nemajú ani nástroj na udržanie zamestnanosti. Štátna pomoc je jedna zo základných priorít, ktoré by mala vláda urgentne vyriešiť. V súčasnosti nastavený systém je zmätočný a pre niektoré firmy aj neférový,“* hovorí výkonný riaditeľ Klubu 500 Tibor Gregor.

Podľa združenia najväčších slovenských zamestnávateľov je nevyhnutné opäť čo najskôr sprehľadniť a doplniť schému štátnej pomoci tak, ako tomu bolo do konca júna tohto roka, a to až dovedy, kým nezačne platiť trvalý Kurzarbeit. Z pohľadu Klubu 500 je dôležité čo najskôr prijať všeobecný odškodňovací zákon, ktorý by pomohol korunou vyčerpaným odvetviam, ale aj zaviesť kompenzačné schémy na už teraz vysoké a stále rastúce ceny energií. Klub 500 je pripravený hľadať riešenia a diskutovať o vyššie spomínaných záležitostiach tak, aby opatrenia boli prijímané v prospech ekonomiky a občanov tejto krajiny.